

فصلنامه علمی رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی

License Number: ۸۵۶۲۵ Article Cod: Y۲N۳A۵۹۵۴ ISSN-P: ۲۶۷۶-۶۴۴۲

مطالعه پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی، وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیر اخلاقی از شبکه های اجتماعی

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۱/۲۸، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۶/۱۲)

لیلا نعمتی^۱

دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

سهیل سبز کار

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اهواز

سیده غزاله موسوی قهفرخی

کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده:

پژوهش حاضر، با هدف مطالعه پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی و وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیر اخلاقی از شبکه های اجتماعی انجام گرفت. پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ شیوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه ملایر می باشد. حجم نمونه بر اساس روش تصادفی و بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۶۲ دانشجو انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه شبکه های اجتماعی محقق ساخته، خیانت زناشویی اصلاح شده آی ان اف کیو، وفاداری به همسر و همبستگی اخلاقی محقق ساخته می باشد. روایی پرسشنامه ها مورد تایید صاحب نظران قرار گرفت. پایایی پرسشنامه ها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۳ محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از دو سطح آمار توصیفی (درصد، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی

پیرسون و آزمون رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی در محیط کار با همبستگی اخلاقی (۰/۴۸-) و وفاداری به همسر (۰/۶۹-) با (۰/۵۳-) و کاهش خیانت زناشویی در سطح ۰/۰۱ معنی دار می‌باشد. نتایج حاکی از آن است که استفاده از شبکه‌های اجتماعی و رابطه‌های پنهانی میزان وفاداری و همبستگی اخلاقی کار و زندگی شخصی کارمند را کاهش دهد و در مقابل میزان خیانت زناشویی را افزایش دهد.

مقدمه

امروزه ما توسط انواع رسانه‌ها و وسایل اطلاع‌رسانی محاصره شده ایم. رادیو، تلویزیون، ماهواره، اینترنت، تلفن همراه و غیره کمتر خانواده‌هایی هستند که حداقل ساعتی از روز را با یکی از این رسانه‌ها سپری نکند و این استفاده از ابزارها و فن‌آوری‌های نوین آثار عمیقی بر روابط خانوادگی و اجتماعی گذاشته است (عزتی و کاکابرایی، ۱۳۹۵: ۹۶). یکی از فناوری‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی مجازی است و در تنها چند دهه اخیر، میلیاردها نفر با ورود به شبکه‌های اجتماعی زندگی خود را تغییر داده‌اند (هانس و همکاران، ۲۰۱۱). در دهه ۱۹۹۰ ظهور اینترنت و شبکه جهانی وب به آگاهی بیشتر درباره عواقب اخلاقی و اجتماعی رایانه‌ها و ارتباطات مجازی در آن در حیطه‌های فردی و اجتماعی افزونی یافت (نقیبی و زمانی، ۱۳۹۰). آسیب‌های ناشی از جامعه مجازی جایگاه و نقش آنها را در خانواده، مورد توجه اندیشمندان و صاحب‌نظران قرار گرفته است. خانواده، نهادی مقدس و اصیل‌ترین پایه زندگی اجتماعی است که بقاء و دوام جامعه انسانی، به دوام آن بستگی دارد و صلاح، فساد فرد و اجتماع نیز در گروی صلاح و فساد خانواده است. از این روی، یکی از معیارهای خانواده منسجم، وجود پیوند عاطفی بین اعضای آن است. البته عوامل گوناگونی به این پیوند آسیب رسانده و هنجارهای اصیل خانواده را تهدید میکنند. اما جامعه مجازی یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده بنیان خانواده، است چراکه، استفاده نادرست از رسانه‌های جمعی به ویژه برنامه‌های نامناسب رسانه‌های غربی موجب ایجاد اختلال در رفتار زوجین و در نهایت خیانت بین آنها شود. خیانت به‌عنوان یکی از معضله‌های اجتماعی خانواده‌ها و جامعه را درگیر خود ساخته و زوجین را تا مرز جدایی پیش برده است. خیانت زناشویی یکی از مهمترین، دلایل طلاق و فروپاشی نظام خانواده‌ها در دهه اخیر است چراکه رشد چشمگیری داشته است (عزتی و کاکابرایی، ۱۳۹۵)؛ بنابراین شبکه‌های اجتماعی می‌توانند زمینه‌ساز افزایش خیانت زناشویی و کاهش روابط اجتماعی مناسب در زوجین شود. این خیانت با بی‌وفایی، عدم تعهد به ازدواج و برقراری هرگونه ارتباط عاطفی، جنسی همراه است (درتاج و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۲۱).

در طول دهه ۱۹۵۰ مبانی نظری زیادی درباره خیانت زناشویی منتشر شده و تا دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، مطالعات پراکنده‌ای در این زمینه انجام شد. فراوانی و گسترده‌گی این مسئله منجر شده است که از خیانت تعاریف زیادی شود، چراکه تنوع زیادی در رفتارهای خیانت‌وار وجود دارد. انواع

مختلفی از خیانت وجود دارد که شامل، خیانت جنسی یا رفتاری، عاطفی و سایر الکترونیکی است. محققان در تعریف خیانت جنسی بیان می‌دارند خیانت جنسی، نقص برای انحصار جنسی است (مائو^۱، ۲۰۰۹: ۳۰۳)؛ که می‌تواند ترکیبی از بی وفایی عاطفی و جنسی باشد و خیانت آنلاین یک رابطه عاشقانه / یا جنسی با شخصی غیر از همسر (شامل رابطه جنسی تلفنی، گفتگوهای جنسی و مشاهده فیلم‌های پورنو) می‌باشد (رستگار، ۲۰۰۴) این خیانت، با یک تماس آنلاین شروع می‌شود و عمدتاً از طریق مکالمه الکترونیکی و اتاق‌های گفتگو انجام و حفظ می‌شود.

محققان خاطر نشان کردند خیانت عاطفی و جنسی اغلب در کنار هم اتفاق می‌افتد. خیانت عاطفی به عنوان دوست داشتن یا اختصاص دادن بیشتر عاطفه به شخصی غیر از شریک زندگی تعریف می‌شود. این نوع خیانت ممکن است در معنا، درد عاطفی و عواقب تجربه شده توسط زوج‌ها متفاوت باشد. بنابراین می‌توان هر رفتاری را که به نقص پیمان ازدواج میان دونفر منجر می‌شود، تحت عنوان روابط فرا زناشویی طبقه بندی کرد (مک دانیال و همکاران^۲، ۲۰۱۷: ۸۹).

محققان معتقدند روابط فرا زناشویی^۳ در جوامع امروزی نوین به عنوان رخدادی شایع شده است و به شکل چالشی همه گیر تبدیل شده است که پای زوجین را به درمان می‌گشاید (عسکرپور و مظاهری، ۲۰۱۶: ۳۰۶۱؛ کمالجو و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۷-۳۹). مطابق با بعضی یافته‌ها ۲۲ تا ۲۵ درصد مردان متأهل و ۱۱ تا ۱۵ درصد زنان متأهل به خیانت جنسی مشغول هستند (ویسر و ویگل^۴، ۲۰۱۵: ۱۷۷). تحقیقات فینچام و مای^۵ (۲۰۱۷) نیز حاکی از آن بوده که خیانت در ۲۱ تا ۲۵ درصد مردان در طول زندگی مرتکب خیانت شده‌اند که در جوامع مختلف ۲۰ تا ۲۵ درصد گزارش شده است (فینچام و مای، ۲۰۱۷: ۷۱).

خیانت زناشویی یا رفتارهای فرانقشی به عنوان مسأله‌ای آسیب‌زا برای همسران و خانواده‌ها به پدیده‌ای رایج برای درمانگران ازدواج و خانواده تبدیل شده است (ادکینز^۵ و همکاران، ۲۰۰۱)؛ به

-
1. Mao, A., & Raguram, A.
 2. McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D.
 3. Weiser, D. A., & Weigel, D. J.
 4. Fincham, f.D., May, R.W.
 5. Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. .

طوری که (هاو کینز و همکاران،^۱ ۲۰۱۲) خیانت زناشویی را یکی از عمده‌ترین دلایلی می‌دانند که زوجین را برای طلاق، به کلینیک‌های مشاوره خانواده کشانیده است. پس از افشای خیانت همسر، احساس امنیتی که از اعتماد بین فردی در روابط زوجی حاصل شده از بین می‌رود. یک تجربه آسیب زای شدید هم چون خیانت، در یک لحظه منابع مقابله‌ای و یکپارچگی فرد را مضمحل می‌سازد و فرد را به سمت احساس درماندگی سوق می‌دهد و به دنبال خیانت، اعتماد ایجاد شده در روابط دونفره به سادگی موجب تخریب فرض‌های مشترک، باورها و انتظارات از این رابطه می‌شود در تمامی ملل آمارهای متفاوتی از خیانت وجود دارد. براساس یکی از معتبرترین مطالعات انجام شده در این زمینه مطالعه‌ی بائوکام، اسنایدر و گوردون^۲، ۲۰۰۹ است که ۲۱ درصد از مردان و ۱۱ درصد از زنان در طول زندگی مرتکب خیانت زناشویی می‌شوند. در رابطه با اهمیت خیانت و پیامدهای منفی حاصل از آن می‌توان به مطالعه‌ی ای که در سال ۱۹۴۸، توسط آلفرد کینزی به عنوان اولین داده‌های میزان شیوع خیانت زناشویی را گردآوری کرد، اشاره کرد. او دریافت که از ۳۰۸۸ مرد و ۲۰۰۰ زن در آمریکا به ترتیب ۵۰ و ۲۶ درصد خیانت زناشویی داشتند (کلاسمان،^۳ ۲۰۰۷). استفاده افراطی از شبکه‌های اجتماعی و خیانت زوجین منجر به آن شده آنان به حدی در فضای مجازی غرق شوند که بیش از ارتباط در فضای واقعی علاقمند شوند و مشکلات ناشی از آن گریبان‌گیر فرزندان آنان شود. ستیزه-جویی و تعارضات بین والدین به خاطر خیانت یکی از طرفین منجر به زوال خانواده شده و آثار مخربی بر حیات فرزندان خواهد گذاشت (کیوچنگ^۴، ۱۹۹۶) در واقع والدینی که در زندگی زناشویی خود گرم و صمیمی هستند فرزندان آنان سازگاری اجتماعی بیشتر و پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند (علی زاده محمدی و همکاران، ۱۳۸۵: ۲۴۰). والکر و شفر^۵ (۲۰۰۸) در مطالعات خود بیان می‌کنند که مشکلات زناشویی والدین منجر به فروپاشی روابط اجتماعی، گرایش به مواد مخدر و افت تحصیلی فرزندان آنان می‌شود (والکر و شفر^۵، ۲۰۰۸). مشکلاتی که در رابطه زناشویی والدین به وجود می‌آید فرزندان حمایت اجتماعی خود را از دست می‌دهند و پیشرفت تحصیلی آنان را خدشه دار می‌سازد

1. Hawkins, A. J., wllioughby, B.J. & Doherty, w.J

2. Baokam, Snyder and Gordon,

3. Klacsmann, A. N.

4. Kew-Cheung

5. Walker & Shepherd

(قمری و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۳-۵۴). بنابراین مشکلات خانواده منجر به شکست در تحصیل و تعلیم و تربیت فرزندان می‌شود (کمیته بررسی تدارک خدمات دولت، ۲۰۰۷).

عجم (۱۳۹۳) در مطالعات خود بیان می‌دارد که تعارضات زناشویی و نگرش به خیانت در آنان تأثیر مهمی در کاهش پیشرفت تحصیلی فرزندان دانشجوی آنان داشته است و این تعارضات و خیانت همبستگی خانواده را از هم می‌پاشد (عجم، ۱۳۹۳).

همبستگی اخلاقی بین محیط کار و زندگی شخصی می‌تواند یک حس یکپارچگی از ارزش‌های شخصی و اجتماعی باشد که زندگی فرد را به سمت تعادل هدایت می‌کند به خصوص زمانی که یک فروپاشی و یک ناتوانی اخلاقی وجود داشته باشد. زمانی که یکپارچگی اخلاقی یا همبستگی اخلاقی وجود نداشته باشد، افول اخلاقی به وجود می‌آید افولی که افراد از تلاش برای حفظ صداقت و توازن اخلاقی خسته می‌شوند و در معرض انزوای اخلاقی مانند خستگی، بیگانگی، بی‌تفاوتی قرار می‌گیرند که این امر آنها را از نظر اخلاقی ناتوان می‌سازد (نورتون و همکاران^۱، ۲۰۰۸).

افول اخلاقی شرایطی از اختلال اخلاقی عدالت‌پذیر و ناسازگار است که در آن قضاوت و تصمیم‌گیری در بین زوجین تحریف شده و آنها را به یک زوال اخلاقی میکشاند. بنابراین همبستگی اخلاقی در بین زوجین ارزشهای شخصی و اجتماعی آنان را پیوند می‌دهد و آنان را از زوال اخلاقی که منجر به از بین رفتن پیوندهای ارزشی بین زوجین می‌شود نجات می‌دهد و آنها بهتر یکدیگر را درک می‌کنند و کمتر به یکدیگر خیانت می‌کنند. بنابراین همبستگی اخلاقی زوجین عامل مهمی در همبستگی بین ارزشهای شخصی و اجتماعی زوجین است که این یکپارچگی آنان را از ارزشهای ضد اخلاقی دور می‌سازد و در آنان یک نوع همدلی و همبستگی به وجود می‌آورد و آنان در معرض افول اخلاقی قرار نمی‌گیرند که بعدها به طرف مقابل خود خیانت کنند (بلاسی^۲، ۱۹۹۳: ۱۰۱). زمانی که این همبستگی آسیب می‌بیند آسیبهای ناشی از آن بر فرزندان وارد می‌شود و شرایط زندگی را برای آنان دشوار می‌سازد و آنان را به فرزندان آسیب‌دیده اجتماع تبدیل می‌کند. اما یکی از عواملی که زوجین را از خیانت باز میدارد وفاداری زناشویی است.

1. Norton & Co. Stefano, J. D., & Oala, M

2. Blasi, A.

وفاداری زوجین^{۱۲} یکی دیگر از عواملی است که زوجین را از خیانت باز می‌دارد و او را متعهدتر به زندگی زناشویی می‌کند، و می‌تواند اعتماد بین زوجین را تقویت کند. از دیدگاه محققان عواملی وجود دارد که مانع خیانت زناشویی می‌شود این عوامل محافظت‌زا عبارت است از: ساخت و شکل‌گیری یک پیوست ایمن یا پیند عاطفی بین زوجین، رابطه جنسی در ازدواج، تقویت مرزهای رفتاری^{۱۳}، شناختی، ارتباطی، تمرین هماهنگی و سازگاری زوجین و مقابله جداگانه از سوی دو طرف می‌تواند میزان وفاداری را در بین زوجین برای ممانعت از خیانت فراهم آورد (والکر،^۱ ۲۰۰۶). محققان در در مطالعه خود نشان دادند که عواملی به عنوان عوامل محافظت‌کننده وجود دارد که مانع از خیانت زوجین می‌شود این عوامل عبارت است از: ساخت یک پیوستار ایمن یا پیوند عاطفی بین زوجین، رابطه جنسی مطلوب بین زوجین، تقویت مرزهای رفتاری، شناختی، ارتباطی، تمرین سازگاری زناشویی، تقویت ارزشهای اعتقادی که بر تک همسری حمایت می‌کند. همچنین تک همسری به عنوان یک هنجار فرهنگی و انتظار این موضوع در فرهنگ غالب می‌تواند از خیانت زناشویی جلوگیری به عمل آورد. فرای (۲۰۱۹) بیان می‌کند که از طریق آموزش‌های تقویت روابط بین افراد می‌توان از خیانت زوجین ممانعت به عمل آورد (فرای،^۲ ۲۰۱۹: ۲۴).

شالینی و میدلتون (۲۰۱۹) بیان می‌دارد که وفاداری به همسر در پرتو عشق با سه مولفه تعهد، صمیمیت، و اشتیاق شکل می‌گیرد و با تقویت شرایط اعتقادی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در خانواده و افزایش توافق‌پذیری میان همسران می‌توان وفاداری را توسعه داد. با گسترش وفاداری، اعتماد همسران بیشتر می‌شود، در نتیجه موجب استحکام نهاد خانواده می‌شود. یکی از راه‌های افزایش وفاداری تعمیق و تحکیم وفاداری همسران، توجه به ارضای نیازهای زیستی، عاطفی، شناختی، اجتماعی، جنسی و زیبایی‌ی‌یکدیگر است. پرورش فضایل اخلاقی و انسانی در همسران به خصوص تقوا و پاکدامنی، صداقت، راستگویی و درستکاری و از سوی دیگر، شناخت شخصیت و افق فکری همسران، راهبرد دیگری در توسعه اعتماد آفرینی بین آنهاست (شالینی و میدلتون،^۳ ۲۰۱۹). کجیاف (۲۰۱۵) در پژوهش خود اذعان داشته که مطابق با قانون مدنی زوجین به حس معاشرت با یکدیگر مکلف هستند. حس معاشرت مفهومی عرفی دارد و یکی از تکالیف غیر مالی مشترک زوجین

1. Walker, M. U.

2. Fye, Grace A. Mims

3. Shalini L. Middleton

است. وفاداری زوجین نسبت به یکدیگر را می‌توان از مصداق‌های حسن معاشرت تلقی کرد. وفاداری زوجین نیز از مصداق‌های معاشرت تلقی مرد و زن و مرد باید نسبت به هم وفادار باشند در غیر این صورت بنیان خانواده آسیب می‌بیند و در معرض انحلال قرار می‌گیرد (کجباف، ۲۰۱۵: ۱۳۴).

پژوهشگران با انجام پژوهشی نشان دادند که وفاداری برای زوجین در روابط زناشویی، نقش مهمی در ایجاد یک رابطه رضایت بخش دارد اما برای رسیدن به این انتظار شریک زندگی باید متعهد باشد و رابطه را با وفاداری خویش حفظ کند (سرپاری محمدی و همکاران، ۲۰۱۴: ۲۰۱۴؛ تریس و بورچارد،^۱ ۲۰۱۸: ۲۵-۴).

به هر حال، با توجه به تأثیر غیر قابل انکار این مسئله (خیانت) بر سلامت افراد و جامعه، پیشرفت تحصیلی دانشجویان مسیر پژوهش‌ها به سمت بررسی آثار و آسیب‌های خیانت کشانیده شده است. چراکه، شیوع روز افزون مسئله خیانت و آسیب‌های جدی که بر تنه‌ی خانواده‌ها زده است و جامعه را به طور همه‌گیر درگیر خود ساخته است به خصوص در آینده سرمایه‌های اجتماعی جامعه که دانشجویان هستند. از این رو، بیشتر پژوهش‌ها در ایران به بررسی آثار خیانت پس از وقوع پرداخته‌اند؛ اما پژوهش حاضر به دنبال راهکاری است که به شکل پیشگیرانه‌ای با کمک به همبستگی اخلاقی زوجین به زندگی دانشجویانی کمک کند که در این آسیب متحمل خسارت‌های زیادی از جمله افت تحصیلی شده‌اند، عمل کند. به علت همین رویکرد پیشگیرانه و خلاء آن در مطالعات روانشناسی و خانواده ضرورت بررسی تمایل به خیانت زوجین برای پیشگیری و کاهش آمار خیانت زناشویی احساس می‌شود. لذا، این پژوهش قصد دارد با نگاهی پیشگیرانه به دنبال کاهش خیانت زناشویی از طریق توجه به همبستگی اخلاقی و وفاداری زناشویی است تا از طریق افزایش میزان آن، بتوانیم به فرزندان آنان کمکی کرده باشیم تا به پیشرفت تحصیلی آنان خدشه‌ای وارد نشود. بنابراین پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوال است که آیا پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی و وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیراخلاقی از شبکه‌های اجتماعی قابل پیش بینی است؟

1. Therese J. Borchard.

بخش اول: روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ شیوه‌ی گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه زوجین مراجعه کننده به سه تا از دفاتر مشاوره و راهنمایی خانواده شهر کرمانشاه می باشد. حجم نمونه بر اساس روش تصادفی ساده و بر اساس جدول کرچسی و مورگان تعداد ۱۶۲ نفر از دانشجویان دانشگاه پیام نور ملایر انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه خیانت زناشویی اصلاح شده آی ان اف کیو کاستا و مک کری ۱۹۸۹، پرسشنامه استفاده از شبکه های مجازی لی و همکاران (۲۰۰۵) شامل ۲۱ سوال در طیف پنج گزینه ای (بسیار کم تا بسیار زیاد)، پرسشنامه وفاداری به همسر به تعداد ۱۵ گویه و همبستگی اخلاقی به تعداد ۱۵ گویه محقق ساخته در طیف پنج گزینه ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) و پیشرفت تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۴) شامل ۴۸ سوال در طیف پنج گزینه ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) می باشد. روایی پرسشنامه از طریق تایید صاحب نظران مربوطه به این زمینه مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه‌ها از طریق آزمون آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۳ گزارش شد. برای استفاده از آزمون‌های پارامتریک از پیش فرض آزمون کالموگروف-اسمیرونوف استفاده گردید که نتایج این آزمون نرمال بودن داده ها و تایید استفاده از آزمون‌های پارامتریک بود. از این نظر برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش از دو سطح آمار توصیفی (درصد، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون بود. نرم افزار کاربردی برای فرآیند تحلیل ۲۰۰۰۰۰ بود.

بخش دوم: یافته‌های علمی پژوهش

جدول ۱: شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
همبستگی اخلاقی خانواده	۳/۸۱	۰/۴۷	-۰/۸۱	۲/۳۳
استفاده شبکه های اجتماعی	۳/۴۱	۰/۴۵	-۰/۵۱	۲/۱۳

۱/۰۳	-۰/۳۳	۰/۴۵	۳/۱۳	وفاداری به همسر
۳/۲۳	۱/۲۲	۰/۶۳	۳/۲۴	کاهش خیانت زناشویی
۳/۲۳	۱/۲۱	۰/۳۷	۳/۲۱	پیشرفت تحصیلی

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

شماره	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	همبستگی اخلاقی خانواده	۱				
۲	وفاداری به همسر	۰/۴۹**	۱			
۳	خیانت زناشویی	-۰/۴۸**	-۰/۶۹**	۱		
۴	استفاده از شبکه های اجتماعی	**	-۰/۵۱**	۰/۷۱**	۱	
۵	پیشرفت تحصیلی	۰/۵۵**	۰/۶۳**	-۰/۷۶**	۰/۶۲**	۱

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

بر اساس جدول ۲، رابطه همبستگی اخلاقی خانواده و وفاداری به همسر (۰/۴۹) و همبستگی اخلاقی با کاهش خیانت زناشویی (-۰/۴۸) و رابطه شبکه های اجتماعی با همبستگی اخلاقی (-۰/۴۵)، شبکه های اجتماعی با وفاداری به همسر -۰/۵۱ و شبکه های اجتماعی با خیانت زناشویی (۰/۷۱) در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار می باشد. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام همبستگی اخلاقی خانواده و کاهش خیانت زناشویی در جدول ۳ اراده شده است. نتایج بیانگر آن است که بین همبستگی اخلاقی

با پیشرفت تحصیلی دانشجویان ۰/۵۵، وفاداری به همسر با پیشرفت تحصیلی ۰/۶۳، خیانت زناشویی با پیشرفت تحصیلی ۰/۷۶ - رابطه وجود دارد.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون

P	B	β^2	Δ	Δ	Δ	متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین
۰/۰۰۰	۰/۳۱	۰/۳۲	۰/۴۹	۰/۰۰۱	۷۲/۶۱	پیشرفت تحصیلی	همبستگی اخلاقی خانواده

نتایج حاصل از جدول ۳ نشان می‌دهد که ۲۳ درصد از پراکندگی (واریانس) افزایش پیشرفت تحصیلی از طریق همبستگی اخلاقی خانواده تبیین می‌شود. ضرایب B (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که همبستگی اخلاقی (B = ۰/۳۱) به طور معنی دار توان پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان را دارد.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام وفاداری به همسر و کاهش خیانت زناشویی ناشی از استعمال شبکه‌های مجازی

P	B	β^2	Δ	Δ	Δ	متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	گام‌ها
۰/۰۰۰	۰/۶۵	۰/۴۰	۰/۶۳	۰/۰۰۰	۲۳۶/۱۴	پیشرفت تحصیلی	وفاداری به همسر	اول

نتایج حاصل از جدول ۴ نشان می‌دهد که ۴۰ درصد از پراکندگی (واریانس) پیشرفت تحصیلی از طریق وفاداری والدین تبیین می‌شود. ضرایب B (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که وفاداری ($B = 0/63$) به طور معنی‌دار توان پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی را دارد.

جدول ۵. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام وفاداری به همسر و کاهش خیانت زناشویی ناشی از استعمال شبکه‌های مجازی

گام‌ها	متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک	R^2	F	p	B	P
اول	خیانت زناشویی	پیشرفت تحصیلی	۰/۳۰	۰/۵۳	۰/۰۰۰	-۰/۵۵	۰/۰۰۰

نتایج حاصل از جدول ۴ نشان می‌دهد که ۴۰ درصد از پراکندگی (واریانس) کاهش پیشرفت تحصیلی از طریق خیانت زناشویی تبیین می‌شود. ضرایب B (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که خیانت زناشویی ($B = 0/30$) به طور معنی‌دار توان پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی را دارد.

نتیجه‌گیری

نتایج با محوریت مطالعه مطالعه افت پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق کاهش همبستگی اخلاقی و وفاداری والدین و افزایش خیانت زناشویی به علت استعمال شبکه‌های اجتماعی نشان داد که همبستگی اخلاقی خانواده و وفاداری به همسر میزان پیشرفت تحصیلی را در دانشجویان افزایش می‌دهد اما خیانت زناشویی میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان را کاهش می‌دهد این نتایج با مطالعات در تاج و همکاران (۱۳۹۷)، کیوچنگ (۱۹۹۶)، علی زاده محمدی و همکاران (۱۳۸۵)، ازوالکر و شفر (۲۰۰۸)، قمری و همکاران (۱۳۹۳) و عجم (۱۳۹۳) همخوان می‌باشد. چراکه به نتایج مشابهی دست یافتند. در تبیین یافته‌ها می‌توان بیان کرد که فضای مجازی با تنوع و گستردگی که دارد و با شیوع و ورود آن در خانواده‌ها، کارکرد خانواده‌ها را تغییر داده است، این تغییر حتی روابط بین اعضای خانواده را تحت تاثیر خود قرار داده است. با وجود کاربردهای مثبت فضای مجازی اما باید آن طرف قضیه را نیز که شامل پیامدهای غیر اخلاقی و منفی را دید. پیامدهای غیر اخلاقی خیانت

زناشویی و تغییر رفتاری در زوج با همسر و فرزندان است. خیانت به عنوان یکی از آسیب‌های جدی بر سلامت جامعه در جای خود علاوه بر غیر اخلاقی بودن آن، پیامدهای منفی غیر اخلاقی تری را به همراه دارد. خانواده‌هایی که با موضوع خیانت درگیر هستند در درون خود مشکلات و کشمکش‌های فراوانی دارند به طوری که فرزندان را آسیب جدی روحی و حتی جسمی وارد می‌کند. یکی از آسیب‌های مهمی که دانشجویان را وارد کرده است افت تحصیلی در آنان است. در استناد به این امر کیوچنگ (۱۹۹۶) است که معتقد است استفاده افراطی و غیر اخلاقی از شبکه‌های مجازی که خیانت یکی از زوجین را در بردارد مشکلات تحصیلی را برای دانش آموزان به همراه دارد و همچنین نتایج والکر و شفر (۲۰۰۸) گویای آن است که افت تحصیلی فرزندان ناشی از مشکلات زناشویی و فروپاشی روابط اجتماعی گرم و صمیمی آنهاست.

نتایج گویای آن بود که همبستگی اخلاقی یکی دیگر از عواملی است که با تغییر کارکرد خانواده از طریق استفاده از شبکه‌های اجتماعی در میزان کاهش پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر گذار است. همبستگی اخلاقی با همسویی و یکپارچگی ارزشهای اخلاقی در اعتقادات زوجین آنها را در افکار و رفتارهای اخلاقی مثبت هدایت و یکپارچه می‌سازد و از تعارضات و ناسازگاری‌ها می‌رهاند، در نتیجه از عواقب منفی تری مانند خیانت زناشویی کاسته و از افت تحصیلی دانشجویان جلوگیری می‌کند. همبستگی اخلاقی در بین زوجین میزان وفاداری آنها و تعهد بینشان را تقویت و بهبود می‌بخشد و جوی با روابط اجتماعی گرم و صمیمی برای پیشرفت تحصیلی فرزندان به خصوص دانشجویان به وجود می‌آورد. در واقع وفاداری زوجین و همبستگی اخلاقی به شکل یک ممانعت از خیانت عمل می‌کند و با پیوند سازی بین زوجین از طریق تقویت تعهد و مسئولیت پذیری در بین آنها، برای پیشگیری از خیانت به عنوان یک معضل غیر اخلاقی عمل می‌کند. با افزایش میزان تعهد و مسئولیت پذیری زوجین، احساس مسئولیت آنان نسبت به فرزندان نیز تحت تاثیر خود قرار می‌دهد. در نهایت لازم به یادآوری است که در این مطالعه محدودیت‌هایی نظیر؛ عدم دقت و همکاری بعضی از زوجین در پاسخ‌گویی دقیق روبرو بود اما با وجود این محدودیت‌ها پیشنهادهایی ارائه کرده است که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود. برگزاری آموزش‌های اخلاقی بلندمدت و مستمر ا در راستای (تغییر کارکرد خانواده‌هایی که فضای مجازی در آن به وفور دیده می‌شود) از طریق نشست‌های علمی، دعوت از متخصصان و مشاوران در برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت تلویزیون، رسانه‌های جمعی، جلسات

آموزشی برای والدین در دانشگاه و تاکید بر شرایط روحی و روانی دانشجویان برای رسیدن به پیشرفت تحصیلی)، تدوین و برقراری جلسات آموزشی در راستای پیشگیری از معضلات اخلاقی از طریق ارائه آموزشهایی که در مراکز بهداشت، محل کار و غیره برای زوجین در راستای درک متقابل، همسویی اخلاقی آنان با همسرانشان.

- پخش بروشورهای آموزشی، کارگاه‌های آموزشی می‌تواند میزان تحمل اخلاقی زوجین را برای توانمندسازی خود در برابر تغییر رفتارهای غیر اخلاقی خود و جایگزین کردن ارزشهای اخلاقی مثبت به جای ارزشهای غیر اخلاقی برگرفته از فضای مجازی در راستای یکپارچگی اخلاقی زوجین، را بالا برد و آنان را برای پرهیز از اعتیاد به اینترنت ای مجازی و غیره یاری داد.
- با آموزشهای همگانی قابلیت‌هایی را در افراد به وجود آورد تا آنان بر اساس توانمندیهای اخلاقی خود از رفتارهای منفی حاصل از فضای مجازی دور شوند و با احساس مسئولیت و تعهد بیشتری به زندگی خود با محوریت تک همسری وفادار بمانند.

ملاحظات اخلاقی

برای رعایت اصول اخلاقی همه شرکت‌کنندگان از اهداف پژوهش و اختیاری بودن همکاری در آن مطلع شدند. به همه آنها اطمینان داده شد اطلاعات آنها به صورت محرمانه خواهند ماند.

منابع و ماخذ

در تاج، فریبا، رجیان ده زیره، مریم، فتح‌اللهی، فیروزه، در تاج، فتانه. (۱۳۹۷). رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با احساس تنهایی و خیانت زناشویی در دانشجویان، دوره ۱۴، شماره ۴۷، ۱۱۹-۱۴۰.

عجم، علی اکبر. (۱۳۹۳). تبیین ارباط بین تعارض زناشویی و نگرش به خیانت در ازواج و نقش آن در پیشرفت تحصیلی، اولین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی مطالعات اجتماعی و فرهنگی.

علیزاده محمدی، حیدری، محمود، جندقی، پور اعتماد، حمیدرضا، خسروی، غفار ملک، سعادت‌مند، نیره السادات. (۱۳۸۵). بررسی عوامل خانوادگی در وضعی تحصیلی دانش آموزان متوسطه استان قم، خانواده پژوهی، سال دوم، شماره ۷، ۲۳۹-۲۵۶.

قمری، محمد، امیری مجد، مجتبی، خوشنام، امیرحسین. (۱۳۹۳). رابطه عملکرد خانواده و تعارض والد-نوجوان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع راهنمایی، آموزش و ارزشیابی، سال هفتم، شماره ۲۸، ۶۲-۵۱.

کمالجو، علی، نریمانی، محمد، عطادوخت، اکبر، ابوالقاسمی، عباس. (۱۳۹۵). پیش بینی روابط فرزندناشویی براساس هوش معنوی، دهنوش اخلاقی، رضایت زناشویی و استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی با نقش تعدیل کنندگی جنسیت، مشاوره و روان درمانی خانواده، شماره ۲، ۶۷-۳۹. سرپری، محمدی، فریده، رفیعی فروشانی، احمدرضا، حامسی پور، فرسیما. (۱۳۹۳). ماهیت وفاداری از دیدگاه حقوقی، فقهی، روانشناسی و جایگاه آن در خانواده، فصلنامه تربیتی زنان و خانواده، شماره ۲۹، ۶۱-۲۹.

نقیبی، سید ابوالقاسم، زمانی، زری. (۱۳۹۰). نقش وفاداری در اعتماد آفرینی و راهبردهای توسعه آن در نهاد خانواده با رویکرد به آیات و روایات، مطالعات راهبردی زنان، شماره ۵۲، ۵۳-۷.

نقیبی، سید ابوالقاسم، زمانی، زری. (۱۳۹۰). نقش وفاداری در اعتماد آفرینی و راهبردهای توسعه آن در نهاد خانواده با رویکرد به آیات و روایات، مطالعات راهبردی زنان، شماره ۵۲، ۵۳-۷.

- ASKARPUOR KARIMI Z.& MAZHAERI M.(2016) A STUDY OF SPIRITUAL INTELLIGENCE AND QUALITY OF LIFE AMONG IMPRISONED WOMEN OF ZAHEDAN CITY.THE SOCIAL SCIENCES 11(12): 3059-3062
- ATKINS, D.C., BAUCOM, D.H., & JACOBSON, N.S.(2001).UNDERSTANDING INFIDELITY: CORRELATES IN A NATIONAL RANDOM SAMPLE.JOURNAL OF FAMILY PSYCHOLOGY, 15(4), 735-49
- BLASI, A.(1993).THE DEVELOPMENT OF MORAL IDENTITY: SOME IMPLICATIONS FOR MORAL FUNCTIONING.IN G.G.NOAM, & T.E.WREN (EDS.), THE MORAL SELF (PP.99-122).CAMBRIDGE MA: MIT PRESS.
- FINCHAM, F.D., MAY, R.W.(2017).INFIDELITY IN ROMANTIC RELATIONSHIPS.CURRENT OPINION IN PSYCHOLOGY, 13, 70
- FYE, GRACE A.MIMS.(2019).PREVENTING INFIDELITY: A THEORY OF PROTECTIVE FACTORS MARISSA THE FAMILY JOURNAL: COUNSELING AND THERAPY FOR COUPLES AND FAMILIES 2019, VOL.27(1) 22-30
- HANSEN,D.SHNEIDERMAN,B.,&SMITH,A.(2011).ANALYZING SOCIAL MEDIA NETWORKS WITH NODEXL: INSIGHTS FROM A CONNECTED WORLD.MORGAN KAUFMAN.
- HAWKINS, A.J., WLLIOUGHBY,B.J.&DOHERTY,W.J.(2012).REASONS FOR DIVORCE AND OPENNESS TO MARTIAL RECOCLATION.JAURNAL OF DIVORCE REMARRIAGE,53(6),453-463
- KAJBAF, MOHAMMAD BAGHER.(2015).THE ROLE OF SPOUSE LOYALTY IN CREATING CONFIDENCE AND ITS DEVELOPMENT STRATEGIES IN THE FAMILY INSTITUTION, JOURNAL OF ETHICS, EIGHTH YEAR, NO.29, 132-129.